

MONITOR WIETNAMSKI

WRZESIEŃ 2018

„Monitor Wietnamski” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Wietnamie, ze szczególnym uwzględnieniem relacji z państwami Półwyspu Indochińskiego oraz krajami Europy Środkowej i Wschodniej
Materiał opracował dr Michał Zaręba – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR WIETNAMSKI

WRZESIEŃ 2018

I. WOKÓŁ ŚWIATOWEGO FORUM EKONOMICZNEGO ASEAN (WEF ASEAN)

11 – 13 września: w Wietnamie odbyło się Światowe Forum Ekonomiczne ASEAN. World Economic Forum przyciągnęło do Hanoi ponad 1 000 uczestników z 43 państw i ok. 300 dziennikarzy. W organizację włączyły się kluczowe wietnamskie przedsiębiorstwa Vietnam Posts and Telecommunications Group, Vingroup, T&T, A Chau Automobiles, Vietcombank, VinaCapital, FLC oraz Kim & Kim International Café. W szczycie udział wzięli Børge Brende, prezes WEF, Klaus Schab, założyciel i prezes wykonawczy Forum, przedstawiciele Banku Światowego, Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych i wielu przedsiębiorstw, z Google i McKinsey & Company na czele. Spotkanie zorganizowano pod hasłem „ASEAN 4.0: Przedsiębiorczość i czwarta rewolucja przemysłowa”, a w czasie trwania 60 paneli dyskutowano m. in. o innowacyjnych start-upach, inteligentnych miastach, zasobach ludzkich i możliwościach zatrudnienia w czasach automatyzacji i komputeryzacji.

11 – 12 września: prezydent Indonezji z wizytą w Wietnamie. Joko Widodo został zaproszony przez swego odpowiednika Trần Đại Quanga w związku o organizowanym w Hanoi WEF ASEAN. Po uroczystej ceremonii politycy przystąpili do rozmów, czego efektem było podpisanie Planu Działania dla Wdrażania Strategicznego Partnerstwa na lata 2019-23 oraz wydanie wspólnych komunikatów dotyczących nielegalnych, nieudokumentowanych i nieuregulowanych połowów oraz zrównoważonego rybołówstwa. Jokowi spotkał się również z premierem Nguyễn Xuân Phúciem, przewodniczącą Zgromadzenia Narodowego Nguyen Thi Kim Ngan i sekretarzem Generalnym Komunistycznej Partii Wietnamu Nguyễn Phú Trọngiem, z którymi dyskutował o kwestiach bezpieczeństwa i rybołówstwa w kontekście sy-

ZMARŁ PREZYDENT WIETNAMU

W szpitalu wojskowym w Hanoi zmarł Trần Đại Quang, pełniący funkcję głowy państwa od 2016 roku. W związku ze śmiercią prezydenta ogłoszono dwudniową żałobę, podczas której odbyły się uroczystości pogrzebowe. To wydarzenie przyćmiło organizowane w Hanoi Światowe Forum Ekonomiczne ASEAN, które przyciągnęło uczestników z 43 państw świata.

tuacji na Morzu Południowochińskim czy współpracy międzyparlamentarnej.

11 – 13 września: wicepremier Chin przyjęty przez wietnamskich polityków.

W związku z organizacją WEF ASEAN do Hanoi przyjechał Hu Chunhua, wiceszef rządu w Pekinie i członek Politbiura Komunistycznej Partii Chin. Polityk spotkał się sekretarzem generalnym KPW Trôngiem oraz premierem Phúciem, z którymi rozmawiał o współpracy międzypartyjnej, kwestiach związanych z bezpieczeństwem na wodach morskich i uruchomieniu nowych połączeń lotniczych między Wietnamem a Chinami.

12 września: minister spraw zagranicznych Chile spotkał się ze swoim wietnamskim odpowiednikiem. Roberto Ampuero został przyjęty przez Pham Binh Minha, z którym dyskutował głównie o wspólnych działaniach w ramach Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku oraz Wszechstronnego i Progresywnego Porozumienia o Partnerstwie Transpacyficznym. Politycy poruszyli również temat zwiększenia poziomu wymiany handlowej oraz wzajemnych inwestycji.

12 września: szef MSZ Timoru Wschodniego spotkał się z ministrem Minhem i premierem Phúciem. Dionísio da Costa Babo Soares w rozmowach z wietnamskimi politykami dyskutował o możliwym wsparciu Wietnamu dla członkostwa Dili w ASEAN. Podniesiono również kwestię wietnamskich inwestycji firm Viettel Military Industry oraz Telecoms Group w Timorze.

12 września: minister spraw zagranicznych Korei Południowej rozmawiała z premierem Nguyễn Xuân Phúciem. Podczas spotkania z szefem wietnamskiego rządu Kang Kyung-wha skupiła się głównie na kwestiach współpracy gospodarczej, w szczególności w obszarze rolnictwa. Rozmawiano również o koreańskiej pomocy we wdrażaniu rozwiązań dążących do stworzenia jak najefektywniejszego modelu administracji elektronicznej.

13 września: szef laotańskiego rządu przyjęty przez wietnamskiego premiera i szefa KPW. Thongloun Sisoulith dyskutował z Minhem i Phúciem przede wszystkim o usprawnieniu procedur na przejściu granicznym Lao Bảo-Densavan. Poruszono kwestię konieczności podpisania i implementacji umowy o swobodnej migracji mieszanych małżeństw, nieudokumentowanych w oficjalnych wpisach oraz nowych inwestycjach Wietnamu w Laosie.

13 września: premier Kambodży spotkał się z premierem Wietnamu. Przy okazji Światowego Forum Ekonomicznego ASEAN doszło również do rozmów Hun Sena z szefem rządu w Hanoi Phúciem. Oprócz tematów gospodarczych związanych ściśle z WEF, politycy poruszyli kwestię kontynuacji działań na rzecz zakończenia demarkacji granic między Wietnamem i Kambodżą.

II. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

1 – 3 września: obchody święta niepodległości. W Wietnamie celebrowano 73. rocznicę proklamacji niepodległości, która przypada na drugi dzień września. W związku ze świętem odbyło się wiele wydarzeń o charakterze kulturalnym, a władze państwowe złożyły wieniec pod mauzoleum Ho Chi Minha, bohatera narodowego Wietnamu w walce o niepodległość.

2 – 7 września: wizyta kardynała João Braz de Aviz w Wietnamie. Reprezentujący Watykan duchowny został przyjęty przez Vũ Chiến Thắnga, stojącego na czele Rządowego Komitetu ds. Religii, z którym rozmawiał w Hanoi o relacjach państwa z kościołem w Wietnamie. Purpurat spotkał się również z grupą 2 tys. zakonników, których łącznie służy w Wietnamie ponad 30 tys. Na koniec wizyty kardynał udał się do miasta Ho Chin Minh, by spotkać się z przedstawicielami tamtejszej archidiecezji.

5 – 8 września: sekretarz generalny Komunistycznej Partii Wietnamu z oficjalną wizytą w Rosji. Nguyễn Phú Trọng, stanął na czele delegacji, która udała się do Moskwy na zaproszenie prezydenta Władimira Putina. W pierwszej kolejności Trọng został przyjęty przez premiera Dmitrija Miedwiediewa, który podczas spotkania zapewnił o zaangażowaniu rosyjskiej strony w przygotowanie umowy usprawniającej przepływ pracowników między dwoma krajami. Kolejnego dnia w Soczi doszło do spotkania szefa KPW i prezydenta Rosji. Politycy dyskutowali o potencjalnych korzyściach, które może przynieść współpraca w ramach Umowy o wolnym handlu między Hanoi a Euroazjatycką Wspólnotą Gospodarczą oraz bezpieczeństwie w regionie Azji i Pacyfiku. Podczas wizyty Trọng miał również możliwość rozmowy z przewodniczącym rosyjskiej Dumy Wiaczesławem Wołodinem, Siergiejem Mironowem przewodniczącym Rady Federacji, oraz stojącym na czele Komunistycznej Partii Federacji Rosyjskiej Giennadijem Ziuganowem. W trakcie wizyty doszło również do podpisania umowy między wietnamskim Ministerstwem Bezpieczeństwa Publicznego a rosyjskim resortem Spraw Wewnętrznych. Program Koordynacji Działań na lata 2019-21 zawierał wytyczne co do wzmożenia współpracy w zakresie walki z przestępczością, wymiany informacji i wzajemnej pomocy w poszukiwaniu ukrywających się przestępców, pochodzących z kraju sygnatariusza.

13 września: X spotkanie Wietnamsko – Japońskiego Komitetu Współpracy. W Hanoi zebrały się delegacje rządowe, na czele których stali ministrowie spraw zagranicznych Phạm Bình Minh oraz Kōno Tarō. Dyskutowano głównie o kontynuowaniu Oficjalnej Pomocy Rozwojowej dla Wietnamu i potencjalnych korzyściach wynikających z funkcjonowania Wszechstronnego i Progresywnego Porozumienia o Partnerstwie Transpacyficznym. Poruszono również kwestie współpracy w zakresie wdrażania administracji elektronicznej w Wietnamie czy tworzenia

inteligentnych miast. Wcześniej Kōno Tarō został przyjęty przez prezydenta Quanga i premiera Phúca.

17 września: Ministerstwa Obrony Wietnamu i Francji zacieśniły współpracę.

Gen. Ngô Xuân Lịch stojący na czele resortu obrony oraz jego odpowiedniczka Florence Parly podpisali Komunikat o Wspólnej Wizji Współpracy Obronnej na lata 2018-28. Szczególna uwaga skupiona była wokół takich kwestii jak wspólne szkolenia, misje ONZ, przemysł obronny czy medycyna wojskowa. Dokument miał być aktem uzupełniającym umowę, którą obydwa kraje podpisały w 2009 roku. Francuska minister zapewniła podczas rozmów również o wsparciu Paryża dla rozwiązania sporów w regionie Azji i Pacyfiku w sposób pokojowy i podkreśliła znaczącą pozycję Wietnamu jako pomostu, łączącego Francję z pozostałymi państwami ASEAN.

17 września – 22 września: japońska łódź podwodna cumowała w Wietnamie.

Do portu Cam Ranh wpłynęła jednostka Japońskich Morskich Sił Samoobrony z ok. 80 osobową załogą na pokładzie. Była to pierwsza wizyta japońskiej łodzi tego typu w Wietnamie.

21 września: zmarł prezydent Trần Đại Quang. Pełniący rolę głowy państwa od kwietnia 2016 roku wietnamski polityk odszedł w wieku 62 lat po kilkumiesięcznej chorobie. W latach 2011-16 Quang pełnił funkcję ministra bezpieczeństwa publicznego, a wcześniej wiceministra w tym samym resorcie. Od chwili śmierci funkcję prezydenta tymczasowo pełni Đặng Thị Ngọc Thịnh, członek KC KPW i wiceprezydent kraju. W połowie października Zgromadzenie Narodowe Wietnamu wybierze nową głowę państwa.

25 – 30 września: premier Nguyễn Xuân Phúc wziął udział w 73. sesji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych. W trakcie pobytu wietnamskiego szefa rządu w Nowym Jorku doszło do podpisania porozumienia o otwarciu wietnamskiego szpitala wojskowego w Południowym Sudanie w związku z odbywającą się tam misją pokojową Narodów Zjednoczonych. Szef wietnamskiego rządu spotkał się również z sekretarzem generalnym ONZ António Guterresem, Miguelem Díaz-Canelem, przewodniczącym Rady Państwa oraz przewodniczącym Rady Ministrów Kuby, prezydentem Bułgarii Rumieniem Radewem oraz prezydent Chorwacji Kolindą Grabar-Kitarović.

26 – 27 września: pogrzeb prezydenta Quanga. W związku ze śmiercią głowy wietnamskiego państwa, w kraju ogłoszono dwa dni żałoby narodowej. Pierwszego dnia odbyły się uroczystości pogrzebowe, a drugiego wydarzenia upamiętniające zmarłego prezydenta. Hołd Quangowi złożyło ok. 1 500 delegacji liczących blisko 50 000 osób. Wśród polityków z zagranicy znaleźli się m. in. premier Kambodży Hun Sen oraz szef rządu Korei Południowej Lee Nak-yeon.

IV. WIETNAM I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

8 – 11 września: sekretarz Nguyễn Phú Trọng z wizytą na Węgrzech. Po opuszczeniu Rosji szef Komunistycznej Partii Wietnamu udał się do Budapesztu, na zaproszenie premiera Węgier Viktora Orbána. Po rozmowach dotyczących głównie relacji Wietnamu z Unią Europejską, bilateralnej współpracy na wielu płaszczyznach społeczno-gospodarczych oraz Inicjatywie Współpracy Dunaj-Mekong podpisano porozumienie o wszechstronnym partnerstwie i siedem umów ministerialnych. Porozumienia sygnowały m. in. resorty obrony, wietnamskie Ministerstwo Zdrowia i węgierski resort Innowacji i Technologii, a Ministerstwo Edukacji i Szkoleń Wietnamu podpisało umowę z resortem Zasobów Ludzkich rządu w Budapeszcie na lata 2019-21. Węgierskie Stowarzyszenie Wód osiągnęło również porozumienie z władzami prowincji Quảng Nam, Vĩnh Long i Thanh Hóa odnośnie do współpracy w zakresie uzdatniania wody. Po raz drugi w historii doszło także do konferencji z udziałem rektorów uniwersytetów w obydwu państwach. Trônga przyjął również prezydent Węgier János Áder oraz wiceprzewodniczący Zgromadzenia Narodowego Csaba Hende. Sekretarz KPW miał również możliwość spotkania z Bertalanem Tóthem, stojącym na czele Socjalistycznej Partii Węgier oraz Gyulą Thürmerem, przewodniczącym Węgierskiej Partii Pracujących. Odwiedził również miasto Szentendre, leżące nad brzegiem Dunaj, gdzie został przyjęty przez lokalne władze.

9 – 15 września: arcybiskup Marek Zalewski w Hanoi. Nuncjusz apostolski w Singapurze i nierezydujący reprezentant papieski w Wietnamie od 2018, jako reprezentant Watykanu spotkał się z wiceministrem spraw zagranicznych Bùi Thanh Sonem. Arcybiskup miał również możliwość rozmowy z przedstawicielami Rządowego Komitetu ds. Religii oraz biskupami Katedry św. Józefa w Hanoi.

13 – 14 września: wizyta ministra spraw zagranicznych Estonii w Wietnamie. Sven Mikser udał się do Hanoi w celu konsultacji z tamtejszymi władzami możliwości wprowadzenia administracji elektronicznej w Wietnamie. Estonia pozostaje jednym z wzorców w zakresie cyfryzacji usług administracji publicznej, dlatego rząd w Hanoi, ustami premiera Nguyễn Xuân Phúca, wyraził chęć przyjęcia ekspertów, którzy pomogliby wprowadzić podobne rozwiązania w Wietnamie. Podczas wizyty Mikser został również przyjęty przez swojego odpowiednika Phạm Bình Minha, na którego zaproszenie przybył do Hanoi. Politycy wspólnie ogłosili podpisanie Umowy o uniknięciu podwójnego opodatkowania i zapewnili, że przyspieszone zostaną negocjacje wszystkich planowanych umów handlowym.

17 – 18 września: minister gospodarki Bułgarii złożył oficjalną wizytę w Wietnamie. W Hanoi obecny był Emił Karanikołow, który został zaproszony przez

wicepremiera Wietnamu Vương Đình Huệ. Politycy rozmawiali przede wszystkim o potrzebie zacieśnienia współpracy w takich obszarach jak służba zdrowia, innowacyjność w rolnictwie, technologia informacyjna czy zagospodarowanie terenów miejskich. Podczas pobytu w Wietnamie Karanikołow odbył również spotkania z przedstawicielami władz Hanoi, Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Vietnam Oil and Gas Group (PetroVietnam).

17 września: Prokurator Generalny Węgier spotkał się z przewodniczącą Zgromadzenia Narodowego Wietnamu. Péter Polt rozmawiał z Nguyễn Thị Kim Ngân przede wszystkim o zacieśnieniu współpracy między prokuratorami obydwu państw. Odnowiono porozumienia dotyczące wymiany doświadczeń w zakresie działań antykorupcyjnych i mających na celu zwalczanie przestępczości gospodarczej. Zapewniono także o zwiększeniu liczby szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości.

19 – 20 września: wizyta przedstawiciela Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Wietnamu w Czechach. Võ Văn Phùng wiceszef Komisji Informacji i Edukacji KC KPW udał się do Pragi w sprawie konsultacji dotyczących polityki socjalnej, gdzie przyjęła go Lucie Šafránková z Komitetu Polityki Socjalnej, Izby Poselskiej Czech. Dyskutowano o programach emerytur, problemie starzejących się społeczeństw czy o ubezpieczeniach społecznych. Na zakończenie wizyty Phùng odwiedził wietnamską Ambasadę oraz spotkał się z przedstawicielami wietnamskiej społeczności, zamieszkującej Czechy.

20 – 22 września: wicepremier Wietnamu z wizytą w Polsce. Trương Hòa Bình gościł w Warszawie na zaproszenie wicepremiera i ministra nauki i szkolnictwa wyższego RP. Po spotkaniu z Jarosławem Gowinem wietnamski polityk został również przyjęty przez marszałka Senatu Stefana Karczewskiego. W związku z wizytą Bìnha, w budynku wyższej izby polskiego parlamentu odbyła się konferencja „Wymiana gospodarcza, naukowa i kulturalna między Polską a Wietnamem”, zorganizowana na wniosek Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności z inicjatywy Andrzeja Stanisławka i Grzegorza Napieralskiego. Dyskutowano o wspólnych projektach w zakresie budownictwa okrętowego i medycyny oraz potencjalnych korzyściach dla współpracy, jakie może przynieść podpisanie Umowy o wolnym handlu między UE a Wietnamem.

26 września: Przewodniczący Rady Republiki Zgromadzenia Narodowego Republiki Białorusi w Hanoi. Z oficjalną wizytą do Wietnamy udał się Michaił Miasnikowicz, którego pobyt wiązał się przede wszystkim z udziałem w uroczystościach pogrzebowych prezydenta Quanga. Został on przyjęty przez Đặng Thị Ngọc Thịnh, sprawującą tymczasowo rolę głowy państwa, na której ręce przekazał kondolencje od prezydenta Łukaszenki. Podczas rozmowy politycy poruszyli także temat pogłębienia współpracy w ramach Umowy o wolnym handlu z Euroazjatycką

Unią Gospodarczą, kooperacji między obwodem brzeskim a prowincją Lào Cai, miastami Hajfong i Witebsk oraz stolicami obydwu państw.

KOMENTARZ

1. Śmierć prezydenta Quanga sprawiła, że w Wietnamie rozgorzała dyskusja na temat schedy po zmarłym prezydencie. Tymczasowo funkcję objęła wiceprezydent Đặng Thị Ngọc Thịnh, jednak w połowie października Zgromadzenie Narodowe zdecyduje, kto zostanie kolejną głową państwa. Śmierć Quanga doprowadziła do tego, że coraz częściej pada pytanie o rolę prezydenta w systemie politycznym Wietnamu. Do tej pory najważniejsze funkcje państwowe były dzielone pomiędzy trzech polityków. Nguyễn Phú Trọng, sekretarz partii odpowiadający za linię zmian zachodzących w Wietnamie, od momentu objęcia tej funkcji po raz drugi pozostawał najbardziej wpływowym politykiem w tym kraju. Nguyễn Xuân Phúc piastujący stanowisko premiera uznawany był za osobę „numer dwa” w państwie. Funkcja prezydenta pełniona przez trzeciego z dygnitarzy miała zapewnić równowagę w administracji przywódczej Wietnamu. Lata 2006-16, kiedy funkcję premiera pełnił Nguyễn Tấn Dũng, stanęły pod znakiem skandali korupcyjnych. Na czele kampanii, która miała oczyścić Komunistyczną Partię Wietnamu z zamieszanych w afery członków, pokierował Trọng, będący od 2011 roku na stanowisku sekretarza partii. Ostatecznie doprowadziło to do zwycięstwa jego frakcji w KPW i odsunęło na boczny tor Dũnga. Stronikiem w Trọnga w tych działaniach był m. in. Quang, do którego przyłgnęła później opinia krystalicznego polityka, zwłaszcza po tym, jak usunął z zarządzanego przez siebie Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego urzędników zamieszanych w skandale. Trọng, postrzegany jako konserwatysta względem Dũnga, ostrożnie podchodził do zmian w samej partii i w polityce wobec największego rywala w regionie, czyli Chin. Dwutorowa polityka, tj. między partiami komunistycznymi i władzami wykonawczymi, prowadzona wobec Pekinu często uznawana była przez niektórych działaczy za zbyt ostrożną i uległą. W czerwcu tego roku, kiedy wybuchły antychińskie zamieszki wobec propozycji zmian w prawie dającym możliwość dzierżawy ziemi na 99 lat między innym chińskim inwestorem, prezydent Quang poparł postulaty protestującej ludności, co spotkało się z niezadowolaniem w kręgach partyjnych i zakwestionowało jednomyślność decyzyjną rządzących Wietnamem. Śmierć prezydenta Quanga otworzyła pole do dyskusji na temat konsolidacji władzy i zakończenia trójpodziału. Komitet Centralny zaakceptował propozycję, aby sekretarz generalny Nguyễn Phú Trọng objął również funkcję głowy państwa, która to decyzja ma zostać ostatecznie podjęta w połowie października przez Zgromadzenie Narodowe. Jeśli taka decyzja zapadnie, Wietnam tym samym przyjmie podobną linię jak władze w Pekinie, gdzie funkcję szefa partii i przewodniczącego ChRL sprawuje jedna osoba, a Trọng uzyska jeszcze większe wpływy w szeregach partii.

2. Wydaje się, że wydarzeniem, które nie przykuło należytej uwagi mediów, była wizyta japońskiej łodzi podwodnej Kuroshio w centralnym Wietnamie. Okręt podwodny typu Oyashio zacumował w porcie Cam Ranh na pięć dni, po tym jak zakończyły się manewry ASW exercise na Morzu Południowochińskim, w których brała udział japońska jednostka. Choć ćwiczenia, w których uczestniczyły również amerykańskie wojska, nie angażowały bezpośrednio Wietnamu, manewry można odczytać jako sygnał wsparcia dla rządu w Hanoi w sporze na wodach Morza Południowochińskiego. W oficjalnych komunikatach wietnamskie władze stwierdziły, że obecność łodzi podwodnej Japońskich Morskich Sił Samoobrony była rutynowym elementem współpracy wojskowej między rządem w Tokio a Hanoi. Jednak sam fakt, iż była to pierwsza w historii wizyta tej klasy i typu okrętu świadczy o tym, że sojusz wietnamsko-japoński zacieśnia się również na płaszczyźnie militarnej. Wietnam staje się dla Japonii istotnym graczem w rejonie Azji Południowo-Wschodniej patrząc przez pryzmat wzmocnienia sojuszy w ramach strategii Indo-Pacyfiku. Owa wizyta to tylko jeden z obszarów wojskowej kooperacji Japonii z Wietnamem. Oprócz finansowego wsparcia na projekty wojskowe Wietnamu, ożywiły się kontakty między przemysłami obronnymi obydwu państw oraz strażą przybrzeżną. Zauważalne są też coraz częstsze rozmowy między personelem wietnamskich i japońskich portów w celu wymiany informacji. Wietnam stara się zdywersyfikować sojuszników w dziedzinie obronności, czego dowodem jest również podpisanie porozumienia z Francją. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż sygnowane Komunikat o Wspólnej Wizji Współpracy Obronnej został podpisany aż do końca 2028 roku, co świadczy o długofalowych planach Francji w zakresie głębszego zaangażowania się w kwestie bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku. Wietnamowi zależy również na korzystaniu z doświadczeń Paryża w zakresie medycyny wojskowej i udziału w misjach pokojowych ONZ, co ma związek z rozmieszczeniem szpitala wojskowego Wietnamu w Południowym Sudanie, gdzie trwa operacja Narodów Zjednoczonych.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

